

НАУКОВЕ ЖИТТЯ

МІЖНАРОДНИЙ ФОРУМ ЮРИДИЧНОЇ КОМПАРАТИВІСТИКИ

Вже протягом трьох років в Україні проводяться міжнародні наукові семінари “Порівняльне правознавство: сучасний стан і перспективи розвитку”. Організатори цього форуму від початку ставили достатньо амбітні цілі: привернути увагу пострадянських юристів до порівняльного правознавства як інструменту пізнання зарубіжного права, визначення загального, специфічного та особливого у сучасному правовому розвитку, реформування національних правових систем.

З іншого боку, є й цілі “корпоративного” характеру: згуртування юристів-компаративістів, усвідомлення ними своїх особливих групових інтересів та потреб, формування середовища інтенсивного спілкування та співробітництва, підвищення їх професійної кваліфікації; пошук форм та створення умов для організаційного об’єднання вчених, викладачів та практиків, які займаються порівняльним правознавством, у галузеву асоціацію; сприяння виведенню дослідження та викладання порівняльного правознавства з фактично маргінального становища, розвитку відповідної тематики досліджень та номенклатури навчальних курсів, створенню спеціалізованих кафедр, інституціоналізації порівняльного правознавства як випускної спеціалізації для студентів-юристів, спеціальності, за якою можуть захищатися кандидатські та докторські дисертації та ін.

За своєю тематикою та формою проведення ці семінари стали унікальним явищем в Україні та на пострадянському просторі. Концепція міжнародних наукових семінарів “Порівняльне правознавство: сучасний стан і перспективи розвитку” передбачає поєднання круглих столів, пленарних та секційних засідань, відкритих лекцій та презентацій. Кожний з цих заходів є справжнім кількадечним мозковим штурмом, спрямованим на передачу наукового та викладацького досвіду, формулювання та обговорення нових ідей.

У рамках роботи семінарів було проведено установчі збори Української асоціації порівняльного правознавства, яка є першим і єдиним об’єднанням такого спрямування в Україні та однією з двох, які функціонують у пострадянських країнах. На семінарі 2006 р. було представлено перший проект паспорту спеціальності “порівняльне правознавство”.

У 2006 р. у зв’язку з проведенням семінарів створено сайт “Порівняльне правознавство” (www.comparativelaw.org.ua) — єдиний у пострадянських країнах спеціалізований веб-ресурс такої тематики. Нині він функціонує як сайт Української асоціації порівняльного правознавства. На ньому трьома мовами — українською, російською та англійською — публікуються документи Асоціації, програми семінарів, анонси та прес-релізи, тексти доповідей та матеріали дискусій, фотогалереї, короткі матеріали про презентовані на семінарах книги та журнали тощо.

За результатами кожного семінару видаються збірники, які містять тексти доповідей та матеріали дискусій. Відкриті лекції, представлені на семінарах, публікуються в серії науково-методичних видань “Академія порівняльного правознавства” (вже опубліковано 13 видань). З проведенням семінарів також безпосередньо пов’язане видання міжнародного наукового журналу “Порівняльно-правові дослідження” та серії наукових видань “Енциклопедія порівняльного правознавства”. Учасники семінарів одержують пам’ятні сертифікати.

Третій міжнародний науковий семінар “Порівняльне правознавство: сучасний стан і перспективи розвитку” було проведено 17-20 квітня 2008 р. у Сімферополі та смт. Партеніт. Організаторами семінару виступили Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, Таврійський національний університет ім. В. І. Вернадського, Київський університет права НАН України, Українська асоціація

порівняльного правознавства та міжнародний науковий журнал “Порівняльно-правові дослідження” за підтримки Координатора програм ОБСЄ в Україні, міжнародної юридичної кампанії CMS Reich-Rohrwig Hainz TOV та “Юридичної газети”.

У семінарі взяло участь 157 осіб, з них 71 — очно. Вони представляли: Україну (Київ, Одесу, Харків, Львів, Сімферополь, Донецьк, Тернопіль, Луганськ, Суми, Ужгород, Миколаїв, Полтаву, Хмельницький, Івано-Франківськ, Керч, Маріуполь, Ірпінь), Російську Федерацію (Москва, Санкт-Петербург, Єкатеринбург, Саратов, Новосибірськ, Казань, Волгоград, Хабаровськ, Іваново, Архангельськ, Новокузнецьк, Тамбов, Іркутськ, Северодвинськ, Таганрог, Муром), Німеччину (Берлін), Білорусь (Гродно), Узбекистан (Ташкент), Грузію (Тбілісі). З них: докторів наук — 22, кандидатів наук — 75, викладачів вузів та співробітників НДІ — 32, аспірантів — 19, практикуючих юристів — 8.

У рамках семінару 2008 р. було проведено:

1. П'ять відкритих лекцій (майстер-класів) відомих українських та російських учених у рамках проекту “Академія порівняльного правознавства”: **Ю. О. Тихомирова** (Москва) “Порівняльне правознавство та інтегруюча роль міжнародного права”, **В. В. Оксамитного** (Москва) “Правові системи сучасного світу: проблеми ідентифікації”, **О. М. Костенка** (Київ) “Соціальний натуралізм як методологічний принцип порівняльного правознавства та юридичної глобалістики”, **О. Ф. Скакун** (Харків) “Правова система — держави, суспільства, регіону, світу? (Щодо базових категорій порівняльного правознавства)”, **Х. Н. Бехруза** (Одеса) “Актуалізація порівняльно-правових досліджень в епоху глобалізації”. Також заочно було представлено лекцію **А. Х. Саїдова** (Ташкент) “Релігія і міжнародне право”. Усі лекції опубліковано до початку семінару окремими брошурами.

2. Круглі столи:

— Глобалізація і право. Інтернаціоналізація і фрагментація у правовому розвитку. Міжнародне право і порівняльне правознавство;

— Релігія і право. Місце релігійного права та соціальних доктрин церков у розвитку сучасних правових систем.

3. Секційні засідання:

— Теоретико-методологічні питання порівняльного правознавства;

— Порівняльно-типологічний та порівняльно-історичний підходи у галузевих юридичних дисциплінах.

4. Шістнадцять презентацій: міжнародної юридичної кампанії CMS Reich-Rohrwig Hainz TOV (*А. Кнаул*), “Юридичної газети” (*В. С. Бігун*), видавництва “Ін Юре” (*В. В. Бурлаков*), монографії “Современное публичное право” (*Ю. О. Тихомиров*), підручника “Общее сравнительное правоведение” (*О. Ф. Скакун*), підручника та практикуму “Сравнительное правоведение” (*Х. Н. Бехруз*), монографії “Культура і закон — у протидії злу” (*О. М. Костенко*), підручника “История учений о государстве и праве” (*Н. М. Крестовська, А. Ф. Цвіркун*), монографії “Проблеми правового регулювання комерційних відносин в умовах їх інтернаціоналізації” / за ред. *О. Д. Крупчана (О. В. Шупінська, С. Ф. Задоржна)*, монографії “Государственно-правовые закономерности: введение в теорию” та журналу “Новая правовая мысль” (*Ю. Ю. Ветютнев*), монографії “Конституційна держава та права людини й основоположні свободи: Україна та європейський досвід” та навчального посібника “Механізм захисту прав біженців і шукачів притулку: міжнародний та національний рівень” (*М. В. Савчин*), навчального посібника “Конституційна юстиція в Україні” (*Т. О. Цимбалістий*), монографії “Діяльність ЮНЕСКО у сфері збереження культурної спадщини: правові аспекти” (*Т. Г. Каткова*). Під час роботи семінару було організовано книжкову виставку.

Тексти доповідей та матеріали дискусій на третьому міжнародному семінарі “Порівняльне правознавство: сучасний стан і перспективи розвитку” будуть опубліковані окремим збірником, а також розміщені на сайті Української асоціації порівняльного правознавства (www.comparativelaw.org.ua).

Олексій КРЕСІН,

*старший науковий співробітник
Інституту держави і права
ім. В. М. Корецького НАН України,
вчений секретар Української асоціації
порівняльного правознавства
кандидат юридичних наук, доцент*